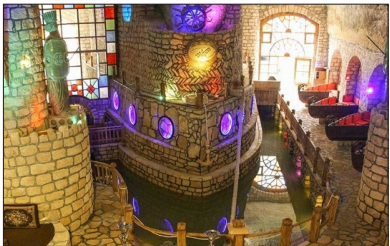

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
سه شنبه ۸ آذر ۱۴۰۱ - ۴ جمادی الاول ۱۴۴۴ - ۲۹ نوامبر ۲۰۲۲ - شماره ۲۰۷۳ - سال هفتم
۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان - ضریب کیفی ۶۷۴
www.hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspap.hamdeli@t.me/HamdeliNews
سردبیر: فضل‌الله باری
چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۷۲۵ - ۰۲۱
نشانی: تهران- میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی- کوچه مهر- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۳
تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵ - ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۱

مدیاگرام

شهر زیرزمینی کاریز؛ با بیش از ۲۵۰۰ سال قدمت

هرمزگان یکی از استان‌های پرجاذبه ایران است که به واسطه زیبایی‌هایش گردشگران بسیاری را به خود جذب کرده است. یکی از زیبایی‌های این استان شهر زیرزمینی کاریز می‌باشد که با قدمتی بیش از ۲۵۰۰ سال و وسعتی بیش از ۱۰۰۰ مترمربع در جزیره کیش واقع شده است. شهر زیرزمینی کاریز یکی از مکان‌های تاریخی جزیره کیش است. قنات کیش بیش از ۲۵۰۰ سال قدمت دارد و آب شیرین قابل شرب ساکنان جزیره را تأمین می‌کند. قنات کیش از نظر طول رشته قنات یا عمق چاه‌ها قابل مقایسه با قنات‌های دیگر نقاط ایران نیست؛ اما با توجه به شیب بسیار کم جزیره، چگونگی هدایت آب‌های زیرزمینی به سطح زمین در کیش بسیار مهم بوده است و نشان می‌دهد در زمان خود از پیشرفته‌ترین روش‌ها برای حفر قنات استفاده می‌کردند. امروزه مجموعه قنات با تغییر کاربری به یک شهر زیرزمینی شگفت‌انگیز بدل شده است که با بیش از ۱۰۰۰ متر مربع وسعت، از جاهای دیدنی کیش به شمار می‌رود و کاریز کیش خوانده می‌شود. شهر زیرزمینی کاریز شامل قسمت‌های مختلف از جمله غرفه‌های صنایع دستی ایران و جهان، رستوران سنتی و جدید، موزه ... می‌شود. این شهر در عمق ۱۶ متری زیر زمین قرار دارد و توجه به اینکه معمولاً قنات‌ها از ارتفاعات شروع می‌شوند و به مظهر می‌رسند، عظمت قنات دوهزارساله کیش با حداکثر ارتفاع چهل و پنج متری در جزیره کیش منحصربه‌فرد است. جزیره کیش با توجه به اینکه از قنات چندانی ندارد، حفر و احداث قنات دوهزارساله آن به دست ایرانیان خلاق در لایه گل مارن (مر گل) اهمیت و ارزش این قنات را بیش از پیش نمایان می‌کند. قنات قدیمی کیش با طول ۱۵ کیلومتر، در طول دو رشته از منطقه صفرین و فردگاه تا محل فعلی مجموعه فرهنگی سیاحتی شهر زیرزمینی کیش به سه رشته تبدیل می‌شود و از این محل مجدداً با تبدیل به یک رشته به شهر قدیمی حریره می‌ریزد. در طول مسیر این قنات‌های قدیمی تعداد زیادی چاه برای برداشت آب وجود دارد که نشان‌دهنده آن است که در این قنات آب به‌صورت ساکن و نیز به‌سمت مظهر قنات جریان و حرکت داشته است.

کافژه تاریخچه

حماسه ورزش ایران در ملبورن؛

روزی که فوتبال محور وحدت ملی شد

ظهور سرد پاییزی هشتم آذر ۱۳۷۴ خورشیدی فوتبال روی خوش خود را به ایرانیان نشان داد تا همه ایران را به شادی وادار کند، لحظه‌ای که به قول فرانس پرس «کره زمین یک لحظه سبک‌تر شد، چون ۶۰ میلیون ایرانی به هوا پریدند» چرا که دنیا به احترام ایران بلند شد، کلاه از سر برداشت و برای مردانی که عرق و غیرت و تعصب را در زمین به نتیجه رساندند، کف زد. تیم ملی فوتبال ایران برای صعود به جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه در مرحله پلی‌آف مقابل تیم ملی فوتبال استرالیا قرار گرفته بود. دیدار رفت در یکم آذر ۱۳۷۶ خورشیدی به میزبانی ایران و در ورزشگاه آزادی برگزار شد که این بازی با تساوی یک بر یک به پایان رسید و بازی برگشت می‌بایست در ملبورن برگزار می‌شد. استرالیا تیمی قدر قدرتی محسوب می‌شد و هشت بازیکن آنها در فوتبال انگلیس توپ می‌زدند و مربی آن‌ها یعنی «تری ونبل» سرمربی سرشناس انگلیسی که با تیم ملی انگلیس به نیمه‌نهایی جام ملت‌های اروپا رسیده بود و سابقه هدایت تانهام و پارسلونا را داشت. با چنین شرایطی مقابل ایران قرار گرفته بود که تنها به یک تساوی صفر بر صفر نیاز داشت اما ونبل قبل از بازی گفت: «فکر می‌کنم برای برد باید بازی کنیم حتی اگر که صفر - صفر هم بشود مطمئن هستم خوشحال می‌شویم اما ما می‌دانیم که بازی کردن برای مسلاوی خیلی خطرناک است» و والدین بسادو ویرا هدایت ایران را برعهده داشت و موظف بود تا سه دیدار تیم ملی ایران در مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۸ را مربی‌گری کند. با همه اینها در هوای ۱۵ درجه بالای صفر ملبورن، ساندرو پل، سوت آغاز مسابقه را به صدا درآورد و با شروع بازی به نظر می‌آمد که بازیکنان استرالیا به لحاظ فیزیکی و روانی در اوج خودشان قرار دارند. در ۶۰ ثانیه ابتدایی بازی، استرالیا دو فرصت گلزنی را از دست داد و تا دقیقه چهار استرالیا حداقل می‌بایست سه گل به ایران می‌زد، اما موقعیت‌ها پشت سر هم خراب می‌شدند. استرالیا به دروازه ایران هجوم می‌آورد تا در اول کار بتواند نبض بازی را در دست بگیرد، اما روحیه‌ای که به ملی‌پوشان تزریق شده بود، نگذاشت ایران در دفاع اول تسلیم استرالیا شود. وقتی از روحیه صحبت می‌کنیم، یعنی مهارت توپ با یک دست توسط احمدرضا عابدزاده که در حضور ۸۰ هزار تماشاگر استرالیایی با خنده و آرامش خود به عنوان کاپیتان تیم، دلگرمی فوق‌العاده‌ای به هم‌تیمی‌هایش می‌داد. قفل دروازه ایران در دقیقه ۳۲ شکسته شد و «هری کیول» مهاجم جوان آن روزهای استرالیا، توانست دروازه ایران را باز کند و استرالیا را یک بر صفر پیش ببرد. ایران در ادامه به قول جواد خلاصه‌ای از گزارش ایرنا

یادداشت

شاعران و جنبش های اجتماعی

فیض شریفی

منتقد و پژوهشگر ادبیات

غزلیات شمس‌اش، یک روح حماسی و معترض از دل اشعار عرفانی‌اش موج می‌کوبد که «جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او» یا «شیرخدا و رستم دستان‌ام آرزوست». اما در شعر شاعران موج ناب و حجم و دیگر، خبری از این تعهد مولانایی هم نیست. اغلب این شاعران به جز هوشنگ اجتماعی و سیاسی دل نمی‌بندند و برای آن، احترامی قائل نیستند. این حرف‌ها را این جماعت در حالی می‌زنند که کتاب‌هایشان را ارشاد چاپ می‌کند و تعدادی از این افراد از ارشاد اسلامی حقوق می‌گیرند.

اگر تعهد اجتماعی و سیاسی بد است، باید دوجانبه باشد چون ارشاد اسلامی هم بدون سیاست نمی‌تواند وجود خارجی داشته باشد. این شاعران وقتی از امور اجتماعی و سیاسی چیزی نمی‌گویند، دقیقاً می‌خواهند از چه بگویند؟ می‌خواهند از لب و لوجه و سر و سینه مشتوق و کم‌حلی یار در این دیار سخن بگویند؟ یا می‌خواهند کلامی فلسفی بر لب بیاورند و مثل یک روشنفکر مایوس بگویند چرا من به این دنیا آمدم؟ یا کجا می‌روم؟ من مثل یک لاک‌پشت در تالاب گیر کرده‌ام، من چه کنم؟ مرگ نزدیک است، کاش جانم به‌در رود و این جهان را به اهلس بسپارم. اغلب این شاعران و نویسندگان طلبکار عمدتاً برای آنکه سلسله اعصاب‌شان را ترمیم کنند، به دود و دم بنگ و علف و ماری جوانا و مواد مخدر رو می‌کنند و آن پس شعر می‌گویند، شعرهای خوبی هم می‌گویند، داستان‌های خوبی هم از عوالم خواب و بیداری می‌نویسند ولی این‌ها وقتی به عالم واقع روی می‌کنند، یک سطر هم در آستین ندارند و نمی‌توانند بنویسند، خوب، اینها معمولاً در فکر چاپ کتاب خود نبودند، در فکر تزکیه نفس بودند و در عالم هیروت سسیر می‌کردند و حتا حاضر نبودند مانند مولوی «بر قصر خاقان قی کنند». در شعر مولوی به خصوص در

بازگشت جهانی

بازداشت دست کم ۱۰ تن در اعتراضات به باخت تیم ملی بلژیک بر اساس گزارش رسانه‌های بلژیکی، در جریان اعتراضات در واکنش به باخت تیم ملی این کشور مقابل مراکش در جام جهانی ۲۰۲۲ دست کم ۱۰ تن بازداشت شده‌اند. به نقل از خبرگزاری ای.آی.دی در پی بروز تظاهرات و اغتشاشات در شهر بروکسل بلژیک در واکنش به باخت دو بر صفر تیم ملی فوتبال این کشور مقابل مراکش در جام جهانی قطر، حداقل ۱۰ تن در این شهر از سوی پلیس بازداشت شدند. شبکه بلژیکی آر.تی.بی.اف بلژیک گزارش داد، در جریان این ناآرامی‌ها چندین تظاهرات مسلحانه آغاز شد و در مناطق مرکزی بروکسل آتش زدن و با پرتاب آجر به خودروها حمله کردند. رسانه‌ها گزارش دادند نیروهای پلیس در شهر بروکسل علیه معترضان از خودروهای ضد شورش آب‌پاش و گاز اشک آور استفاده کردند و این تظاهرات تلفاتی نیز داشته است. این شبکه بلژیکی در ادامه گزارش خود خاطرنشان کرد، حدود ۱۰ معترض بعد از این اغتشاشات در وضعیت بازداشت اداری قرار گرفته‌اند و یک تن نیز در بازداشت قضایی به سر می‌برد. تیم ملی فوتبال مراکش در بازی برابر بلژیک در مرحله گروهی جام جهانی ۲۰۲۲ قطر با دو گل در هنگام عبدالحمید صابری و زکریا ابوخلال به پیروزی رسید. روبرتو مارتینز، سرمربی تیم ملی فوتبال بلژیک بعد از شکست این تیم گفت، گل اول حریف توانست تأثیری سنگین روی نتیجه بازی بگذارد و تیم او نتوانست فرصت‌هایش را برای به ثمر رساندن گل استفاده کند.

قهرمان بوکس جهان مسی را تهدید کرد

ابهام درباره اینکه آیا لیونل مسی در خوشحالی آرژانتینی‌ها بعد از برد مکزیک در رختکن به لباس تیم حریف توهین کرده بحثی را در میان هواداران دو تیم راه انداخته و حتی یک قهرمان بوکس مشهور در مکزیک مسی را تهدید کرده است. لیونل مسی، ستاره تیم ملی فوتبال آرژانتین که از دید بسیاری به عنوان بهترین بازیکن تاریخ فوتبال مطرح است، در دیدار دو تیم مکزیک و آرژانتین در جام جهانی ۲۰۲۲ گلزنی کرد تا آرژانتین این دیدار را با پیروزی دو بر صفر سپری کند و همچنان رویایش را بر سرای قهرمانی در جام جهانی زنده نگه دارد. بسا این حال ویدیویی جنجالی از خوشحالی مسی و هم تیمی‌هایش بعد از این برد در رختکن منتشر شده و عمده‌ای بر اساس این ویدیوی مبهم ستاره آرژانتینی را

و مولوکی که منجی خودش هم نیست چگونه می‌تواند کسی را نجات دهد؟ در این روزها هنوز جوانان نیما و «آی آدم‌ها» را می‌خوانند، هنوز «وارطان سخن نگفت» و «نازلی» شاملو و اشعار دیگر او و سیاوش کسرابی، حمید مصدق، اخوان ثالث، فروغ فرخزاد، م. سرشک، سایه، حتا نصرت رحمانی و سیدعلی صالحی را می‌خوانند: «هرشب ستاره‌ای به زمین می‌کشند و باز/ این آسمان غم‌زده غرق ستاره‌هاست...» (کسرابی) «من اگر ما نشوم تنهاییم/ تو اگر ما نشوی خوبشتی/ چه کسی می‌خواهد من و تو ما نشویم/ خانه اش ویران باد...» (حمید مصدق) «ای گروهی برگ چرکین تار و چرکین بود، یادگار خشک‌سالی های گرد آلود/ یک جوانه ارجمند از هیچ جاتان رست نتواند...» (اخوان ثالث) «در لحظه‌ای که باید باید باید مردی زیر چرخ‌های زمان له شود/ مردی که زیر درختان خیس می‌گذرد...» یا «چرا محله کشتکارگاه کاری نمی‌کنند/ چرا آنها که خاک باغچه خونی است... کاری نمی‌کنند...» (فروغ فرخ زاد) «آن عاشقان شزه که با شب نزیستند/ رفتند و شهر خفته ندانست کیستند...» (م. سرشک) «چه جای گل که درخت کهن ز ریشه بسوخت/ از این سموم نفس کش که در جوانه گرفت» (ه.ا. سایه) «ما اتفاقی هستیم که افتاده‌ایم .../ دیگر از چترها هم کاری بر نمی‌آید ...» یا «من از تبار خوام نه خاک و خاکستر ...» یا «دهان پرنده را میند با بال‌هایش آواز می‌خواند/ دهن شاعر را میند...» (نصرت رحمانی) «رودر روی تو ایستاده‌ام شلیک نکن/ تفنگات را سرونه نشانه گرفته‌ای» (سید علی صالحی). مدعیان هنر برای هنر یک قرن است که می‌گویند فقط هنر محض است که می‌ماند اما اکنون بیشتر از نیم قرن است که کسی شعر آنها را نمی‌خواند چون شعر آن‌ها از نگاه انسانی تهی شده است؛ چون اینها شعرشان را برای دوستان‌شان می‌گویند اما حتا دوستان‌شان عمدتاً شعر این‌ها را نمی‌خوانند.

متهم به توهین به شیئی که ظاهراً لباس تیم ملی مکزیک یا پرچم این کشور است، کرده‌اند. کاتلوا الوارز، قهرمان مکزیک چند دوره رقابت‌های جهانی بوکس در واکنش به این ویدیو حتی مسی را به خاطر بی‌احترامی به پرچم کشورش تهدید به برخورد کرده است. دیلی میل نوشت: «در این ویدیو مسی در حین آواز خواندن و تالاش برای درآوردن استوک‌های ورزشی خود ظاهراً به این شی سبز رنگ که بیشتر شبیه به پیراهن تیم ملی مکزیک است و از دید برخی نیز می‌تواند پرچم کشور مکزیک باشد لگد می‌زند. الوارز در توییت تهدیدآمیزش علیه مسی در تفسیر خودش از این واقعه نوشت: «آیا شما هم می‌بینید که مسی دارد زمین را با پیراهن و پرچم ما تمیز می‌کند، او بهتر است دعا کند من گیرش نیاورم، وقتی من به آرژانتین احترام می‌گذارم او هم باید به مکزیک احترام بگذارد. صحبت من درباره کلیت یک کشور نیست بلکه درباره گندی است که مسی زد!» با این حال هواداران تیم ملی آرژانتین از زدن چنین اتهامی به مسی متعجب شدند.

دریچه

Samuca Andrade

زیگی‌های سخته

کی دانستم که بیخفا برگردی؟
برگشتی و خون مستمندان خوردی
بالله اگر آنکه خط کشتن دارد
آن جور پسندد که تو بی‌خط کردی

منتقد تکامل

آتکا: میلگردی که جهت تحمل نیروی برشی استفاده می‌شود.

شمشیری پله: تیرآهن زیر پله را شمشیری گویند.

مجازستان

پسری که با مادرش بد رفتاری می‌کنه قطعاً بدتر شو سر تو میاره، عاشقانه هاشو جدی نگیر. (Milad)

همی میگین چرا موسیقی سنتی گوش نمیدین، والا مسا گوش میدیم خودش نمی‌خونه الان ؟دقیقه‌اس منتظرم بخونه ... (@_|S|@-R@M|)

یه رفیقی دارم پارسال وقت گذاشتا بر ثبت نام لاتاری، اولیا بارشتم بود، خیلی امیدوار بودم میجان دانستم که برنده میگفت حسم میگه برنده میشم، حتی رفتمی فست فود شام مهمونم کرد، دقیقاً همون روزی که اعلام میکنن برنده‌ها رو از خواب پاشد که بره آمار لاتاریشو دربارها دید ماشینشو دزدیدن بردن...)) (moonchild)

خیابانی بازی کرواسی و کانادا رو این جور شروع کرد: ممنون از دوست خوب و دانشمند خودم، فکر کردم دانشمند رو با پروفیسور سمعی بود ولی خطابش به میتافی بود...)) (فوتبالی)

نگارون

ساخت ربات تعاملی که با حس لامسه

انسان کار می‌کند

محققان با استفاده از ربات تعاملی توسعه یافته خود به نام (Ophrie) یک راه رفتن هدایت شده را شبیه‌سازی کردند که در آن انسان باید چشمان خود را ببندد در حالی که دست خود را روی بازوی ربات نگه داشته است. اختصاصی شبکه علمی ژن-یا یک مطالعه جدید توسط محققان (S&T) در میسوری نشان می‌دهد که چگونه افرادی که دست در دست یک ربات راهنما راه می‌روند بیازوهای خود را در زمان‌های مختلف در طول پیاده‌روی سفت یا شل می‌کنند. تجزیه و تحلیل محققان از این حرکات می‌تواند به طراحی رباتهای راهنما و دستیاران باهوش‌تر و شبیه انسان کمک کند. محققان (S&T) در میسوری در مقاله ای که اخیراً در ژورنال علمی منتشر شده است می‌نویسند: این کار اولین اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل سفتی بازوی انسان را در طول تعامل فیزیکی بین یک ربات رهبر و یک انسان پیرو ارائه می‌دهد. محقق اصلی، دکتر یون سونگ سونگ، استادیار مهندسی مکانیک و موظف در میسوری این یافته‌ها را به عنوان گامی اولیه در راه ساخت رباتی که از نظر فیزیکی با شریک انسانی در تعامل است و شبیه انسان است میدانند. سونگ سونگ می‌گوید: این به ایده داشتن ربات‌های کمکی مربوط می‌شود که می‌توانند به طور یکپارچه با ما تعامل داشته باشند. انسان‌ها اغلب بدون ارتباط کلامی یا حتی نشانه‌های بصری با یکدیگر در هنگام انجام برخی کارها تعامل دارند مانند زمانی که یک نفر به دیگری کمک می‌کند راه برود یا زمانی که زن و شوهری والس می‌رقصند. محققان در مقاله‌ها و گزارش‌های علمی خود نیروهایی را توصیف می‌کنند که وقتی یک راهنمای رباتیک با انسان در سه مسیر مختلف راه می‌رود وارد عمل می‌شوند.

سونگ سونگ می‌گوید: در نگاه اول، تعامل فیزیکی یک طریقه پویا با مبادلات قدرت است که توسط ویژگی‌های غیرفعال موجود در حال تعامل دیکته می‌شود. اما اگر بررسی کنید که انسان‌ها چگونه تعامل فیزیکی را مدیریت می‌کنند متوجه می‌شوید که باید پردازش مداوم اطلاعات و تصمیم‌گیری برای استنباط قصد یکدیگر وجود داشته باشد. کشف مکانیکی که از طریق آن این اتفاق می‌افتد به ما کمک می‌کند ربات‌هایی در آینده طراحی کنیم که بتوانند به طور یکپارچه با شرکای انسانی خود تعامل داشته باشند. سونگ سونگ همکاریانش می‌نویسند: حتی بدون اهداف مشخص مشترک، دو شریک انسانی می‌توانند به طور فیزیکی انجام دهند. محققان می‌نویسند: ما مشاهده کردیم که سفتی سازو در لحظه‌هایی که مسیر آینده روپات ناشناخته بود در مقایسه با لحظه‌هایی که مسیر قابل پیش بینی بود کمتر بود. این کار اولین شواهد مدولاسیون سفتی بازو را برای ارتباطات حرکتی بهتر در طول تعامل فیزیکی ارائه می‌دهد. ۱۰ انسان با رنج سنی ۲۰ سال در این آزمایشات شرکت کردند. ۹ نفر از ۱۰ نفر مرد و یک نفر چپ دست بودند و هیچ‌کدام هیچ‌گونه اختلال عصبی را گزارش نکرده بودند. سونگ سونگ می‌گوید: درک این تعامل بین انسان و روپات‌ها می‌تواند منجر به بهبود در طراحی ربات شود. یک دستیار ربات تعاملی می‌تواند در مراقبت از سالمندان، فیزیوتراپی و سایر زمینه‌ها استفاده شود. وی می‌گوید: این ربات‌ها مانند یک شریک انسانی، به یک کارگر ساختمانی کمک می‌کنند بارها را حمل کنند یا به یک فرد مسن با مشکلات حرکتی کمک می‌کنند تا از اتاق خواب به آشپزخانه بروند. ما می‌خواهیم این روپات‌ها در عملکردشان مؤثر باشند و در برقراری ارتباط و تعامل با انسان‌ها بی‌خطر باشند همه اینها در عین حفظ تماس فیزیکی با شرکای انسانی‌شان عملی خواهد بود.